

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0100104324**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Националния статистически институт за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	7
Коригирани неправилни отчитания.....	7
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	8
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите
ДСД	Други сметки и дейности
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕС	Европейски съюз
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
НСИ	Национален статистически институт
ОГ	Отчетна група
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Сметки за средства от Европейския съюз
ТСБ на НСИ	Териториално статистическо бюро на НСИ

**ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
50-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
ДОЦ. Д-Р АТАНАС АТАНАСОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ
ИНСТИТУТ**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Националния статистически институт, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2023 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Националния статистически институт към 31 декември 2023 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Националния статистически институт в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-01-043 от 20.05.2024 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Всички констатирани неправилни отчитания са коригирани.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. Разходи за едногодишна извънгаранционна поддръжка на комуникационно оборудване, отнасящи се за 2024 г., в размер на 35 194 лв., са осчетоводени неправилно по сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер“, вместо по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.¹

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени в т. 29 от ДДС № 06 от 2009 г. във връзка с т. 28 от ДДС № 03 от 2009 г. за изплатени суми срещу бъдещи доставки на услуги.

2. За неусвоени средства към края на 2023 г. от получени помощи и дарения в размер на 865 570 лв., осчетоводени по счетоводни сметки от подгрупа 748 „Получени помощи и дарения от Европейския съюз и други международни организации“ в отчетна група СЕС, са начислени корективи по сметки от подгрупа 740 „Коректив на приходите от помощи и дарения“ в кореспонденция със сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“, неправилно в отчетна група (ОГ) Бюджет, вместо в ОГ „Сметки за средства от Европейския съюз“ (СЕС).

През 2023 г. са сторнирани корективи за неусвоени към 31.12.2022 г. средства от получени помощи и дарения в размер на 936 339 лв., начислени през 2022 г. по сметки от подгрупа 740 „Коректив на приходите от помощи и дарения“ в кореспонденция със сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“, неправилно в ОГ Бюджет, вместо в ОГ СЕС.²

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите по т. 21 и 22 от писмо ДДС № 14 от 2013 г.

3. За извършени разходи за сметка на бюджета, отчетени в ОГ СЕС в размер на 337 017 лв., подлежащи на финансиране със средства от помощи и дарения, през 2023 г. са начислени корективи за вземания по сметка 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“ в кореспонденция със сметка 7402 „Коректив на приходите от текущи помощи и дарения, предоставени от Европейския съюз“, неправилно в ОГ Бюджет, вместо в ОГ СЕС.

През 2023 г. са сторнирани корективи за вземания и за помощи и дарения в размер на 394 191 лв., начислени през 2022 г. по сметки 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“ и 7402 „Коректив на приходите от текущи помощи и дарения, предоставени от

¹ Одитни доказателства (ОД) № 01, 02 и 13

² ОД № 03, 04 и 14

Европейския съюз“, неправилно в отчетна група Бюджет, вместо в отчетна група СЕС.³

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите по т. 23 от писмо ДДС № 14 от 2013 г.

4. Одобрени за финансиране средства от помощи и дарения от Европейския съюз (ЕС) в размер на 17 245 лв., постъпили по банковата сметка на НСИ в следващ отчетен период, в края на 2023 г. са осчетоводени неоснователно като вземания по сметка 4130 „Вземания от клиенти от чужбина“ и като приходи по сметка 7485 „Получени текущи помощи и дарения от други международни организации“.⁴

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите по т. 20.1 от писмо ДДС № 20 от 2004 г.

5. Разходи за изготвяне на технически спецификации за изграждане на информационни системи с цел предстоящо откриване на процедура за обществена поръчка, в размер на 33 600 лв., са осчетоводени неправилно по сметка 2107 „Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване“ и по подпараграф 53-01 „Придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти“, вместо по сметка 6029 „Разходи за външни услуги“ и подпараграф 10-20 „Разходи за външни разход“.⁵

Не са спазени изискванията за първоначална оценка на външно създадени нематериални активи по т. 4 от Национален счетоводен стандарт 38 Нематериални активи.

6. Разходи за отпечатване и доставка на статистически годишници, с цел разпространение и продажба, които не представляват „библиотечен фонд“ на стойност 45 252 лв., неправилно са осчетоводени по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“, вместо по сметка 6019 „Разходи за други материали“.⁶

Не са спазени указанията, дадени от министъра на финансите по т. 21 от писмо ДДС № 14 от 2013 г. и указания, дадени на НСИ с писма от Министерството на финансите с изх. № 33-02-106 от 27.11.2012 г. и изх. № 33-02-40 от 10.06.2024 г.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В изпълнение на т. 67 от писмо ДДС № 08 от 21.12.2023 г. на министъра на финансите, коригираният консолидиран ГФО към 31.12.2023 г. е представен в Министерството на финансите и Сметната палата.⁷

В подкрепа на констатациите са събрани 18 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. Екзарх Йосиф № 37.

³ ОД № 03, 05 и 15

⁴ ОД № 03, 06, 07 и 16

⁵ ОД № 08, 09, 10 и 17

⁶ ОД № 08, 11, 12 и 18

⁷ Писмо с вх. № 33-02-2#3 от 14.06.2024 г. в СП.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 299 от 03.09.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Националния статистически институт и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Констативен протокол № 2.2.1 за резултати от извършена проверка на първични счетоводни документи за отчетени разходи за външни услуги.	1
2	Фактура № 0002014788 от 21.12.2023 г., Договор и Мемориален ордер за отчитането на извършени разходи по сметка 6026.	9
3	Констативен протокол 2.2-3 за резултатите от извършена проверка на първични счетоводни документи за отчетени приходи, разходи, трансфери и корективи в края на годината по проекти, финансирани от Европейския съюз	1
4	Извлечение с кореспондиращи сметки за сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. Извлечение с натрупване за сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.	4
5	Извлечение с натрупване за сметка 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. Извлечение с кореспондиращи сметки за сметка 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.	2
6	Счетоводни статии (СС) №№ 1, 4 и 6 в папка 303 от декември 2023 г. СС №№ 62-67 и от № 79-82 в папка 3 от м. януари 2024 г.	14
7	Издадени фактури № 0900000340 от 04.12.2023 г.; № 0900000342 от 11.12.2023 г.; № 0900000343 от 14.12.2023 г.;	6
8	Констативен протокол 2.2-2 за резултатите от извършена проверка на първични счетоводни документи за отчетени разходи за статистически годишници и технически спецификации за изграждане на информационни системи в НСИ – Централно управление	1
9	СС № 366 в папка 4 от м. ноември 2023 г. и СС № 511 в папка 4 от м. декември 2023 г.	2
10	Фактура № 974 от 17.10.2023 г.; Договор № РД 08-58 от 15.08.2023 г. Фактура № 984 от 18.12.2023 г.; Договор № РД 08-101 от 18.12.2023 г.	16
11	Извлечение с кореспондиращи сметки за сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.; Извлечение по хронология за сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“ за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. Справка за разпределението на разходите за отпечатване и доставка на статистически годишници през 2023 г. Писма от министерството на финансите с изх. № 33-02-106 от 27.11.2012 г. и изх. № 33-02-40 от 10.06.2024 г.	9
12	Фактура № 15199 от 07.06.2023 г.; Фактура № 15218 от 06.07.2023 г.; Фактура № 15320 от 14.12.2023 г.; Приемателно-предавателни протоколи.	15
13	МО за коригиращи записвания по сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер“	2
14	МО коригиращи записвания за корективи по сметка 4989 „Коректив за неусвоени помощи и дарения“	11
15	МО коригиращи записвания по сметка 4980 „Коректив за вземания за помощи и дарения“	35
16	МО за коригиращи записвания по сметка 4130 „Вземания от клиенти от чужбина“	3
17	МО за коригиращи записвания по сметка 2107 „Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване“	4
18	МО за коригиращи записвания по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“	9